

BUKOVINIAN STATE
MEDICAL UNIVERSITY
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ȘTEFAN CEL MARE
UNIVERSITY
OF SUCEAVA
СУЧАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ

AKTUALINI PYTANNIA SUSPILINIH
NAUK TA ISTORII MEDITSINI
(APSNIM)

CURRENT ISSUES OF SOCIAL
STUDIES AND HISTORY OF
MEDICINE

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
ОБЩЕСТВЕННЫХ НАУК
И ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ

ENJEUX ACTUELS DES SCIENCES
SOCIALES ET DE L'HISTOIRE DE
LA MEDECINE

Спільний українсько-румунський науковий журнал
Joint Ukrainian-Romanian scientific journal

2025, 1 (39)

<i>Журнал засновано в 2013 р. Перереєстровано 27.07.2015 р. у Міністерстві юстиції України (Свід. № 21495-11295ПП – Сер. КВ)</i>	<i>Journal started publishing in 2013 year. Re-registered in the Ministry of Justice of Ukraine 27.07.2015 p (Cert.of registr. № 21495-11295ПП – Ser. KB)</i>
<i>Журнал включено до Категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України з історичних та філологічних наук (Наказ МОН України № 409 від 17.03.2020 р.)</i>	<i>Journal is on the List of Scientific Professional publication of the Ministry of Education and Science of Ukraine Category «B», entitled to publish main results of dissertations in different fields of Historical sciences and Philological sciences (order № 409 of 17.03.2020)</i>
<i>Журнал включено до Реєстру у сфері медіа (Ріш. № 690 від 07.03.2024 р.; Національна Рада України з питань телебачення та радіомовлення). Ідентифікатор медіа R30-03090.</i>	<i>The Journal is included in the Register in the field of media (Dec. № 690, 07.03.2024; National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting). Media ID R30-03090.</i>

Editors-in-Chief: Dr. of History, Prof. **Antoni Moysey** (Bukovinian State Medical University)
Dr. of History, Prof. **Stefan Purici** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Executive Editors: Dr. of Philology, Prof. **Antonina Anistratenko**, responsible for the electronic version of the journal

Ph.D., Assoc. Prof. **Yulia Rusnak** (Bukovinian State Medical University)

Ph.D., Assoc. Prof. **Tetyana Nykyforuk** (Bukovinian State Medical University)

Dr. of History, Assoc. Prof. **Harieta Mareci Sabol** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Editors Assistants: Ph.D., Lecturer **Vasile M. Demciuc** (Ștefan cel Mare University of Suceava)

Responsible for the Bibliographic description of the references: Svitlana Tulevska

Journal was registered in the international scientometric and bibliographical database **EBSCO**, **Index Copernicus**, **Directory of Open Access Journals (DOAJ)**, **Ulrichs Web**, **Erih Plus**, **Scientific Indexing Services**, **Index of Turkish Education**, **Infobase Index**, **World Cat**, **DRJI**, **MIAR**, **Root indexing**, has published in database: **Google Scholar**, **SCIARY** (World Wide Science Educational Library), **Scientific periodicals of Ukraine**, **CEEOL** (Germany), **e-library**.

EDITORIAL BOARD:

SOCIAL SCIENCES

History: Prof. *Onoriu Colăcel*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof., *Serhiy Dobrshanskyi*, Ph. D., Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Assoc. Prof. *Gennadii Kazakevych*, Dr. of History, Taras Shevchenko Kyiv National University (Ukraine); Prof. *Michel Kerautret*, Dr. of History, Ecole des Hautes études en sciences sociales (Paris, France); Prof. *Zenon Kohut*, Dr. of History, Alberta University (Edmonton, Canada); Prof. *Anatoliy Kotsur*, Dr. of History, Taras Shevchenko Kyiv National University (Ukraine); Prof. *Oleksandr Kurochkin*, Dr. of History, M. Rylskiy Institute of Art, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine); Prof. *Yuri Makar*, Dr. of History, Academician of the Ukrainian Academy of History, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Senior Research Associate *Paul Meerts*, Dr. of History, Institute of International Relations Clingendael (The Hague, Netherlands); Prof. *Olimpia Mitric*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Gheorghe Onișoru*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Nataliya Petrova*, Ph. D., I. I. Mechnikov National University of Odesa (Ukraine); Assoc. Prof. *Florin Pintescu*, Dr. of History, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Acad. *Stepan Pavliuk*, Dr. of History, Director of the Institute of Ethnology, Academy of Sciences (Ukraine); Acad. *Anna Skrypnyk*, Dr. of History, Director of the Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology, Academy of Sciences (Kyiv, Ukraine); Prof. *Andrzej Wawryniuk*, Dr. of History, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Cholmie (Poland);

Philology: Prof. *Bertrand Badiou*, Dr. of Philology, Ecole normale supérieure (Paris, France); Prof. *Piotr Borek*, Dr. of Philology, Head of the Polish Philology Institute Krakiv Pedagogical University (Poland); Assoc. Prof. *Carmen Dărăbuș*, Dr. of Philology, Kliment Ohridski University of Sofia (Bulgaria); Prof. *Mircea A. Diaconu*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Evelina-Mezalina Graur*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Adam Falowski*, Dr. of Philology, Head of the East Slavic Philology Institute Jagiellonian University (Poland); Prof. *Roma Franko*, Dr. Of Philology, University of Saskatchewan (Canada); Assoc. Prof. *Anastasiya Lepetiukha*, Kharkiv national pedagogical university named after H. Skovoroda (Ukraine); Assoc. Prof. *Simona-Aida Manolache*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Chief Research Worker *Anna-Maria Sorescu-Marinkovich*, Dr. of Philology, Balkan Institute at Serbian Academy of Sciences and Art (Belgrad, Serbia); Prof. *Hanna Martynova*, Dr. of Philology, Bohdan Chmelnytskyi Cherkasy National University (Ukraine); Prof. *Ovidiu Morar*, Dr. of Philology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Mihaela Violeta Munteanu*, Dr. of Philology, Technical University of Cluj-Napoca (Romania); Prof. *Rodica-Mărioara Nagy*, Dr. of Filology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Felix-Narcis Nikolau*, Dr. Of Philology, Lunds universitet (Sweden); Prof. *Antoaneta Olteanu*, Dr. of Philology, Bucharest University (Romania); Assoc. Prof. *Oleksandr Rak*, Ph. D. of Philology, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Nataliya Rusnak*, Dr. of Philology, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine); Dr. of Filology, Prof. *Svitlana Shabat-Savka*, Ph. D. of Philology, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraine);

Philosophy: Prof. *Sorin Tudor Maxim*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Diego Sanches Mecka*, Dr. of Philosophy, National University of Distance Education (Madrid, Spain); Assoc. Prof. *George Neamțu*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Bogdan Popoveniuc*, Dr. of Philosophy, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Assoc. Prof. *Nina Zoriy*, Ph. D. of Philosophy, Bukovinian State Medical University (Ukraine).

HISTORY OF MEDICINE:

Assoc. Prof. *Carmen Cornelia Bălan*, Dr. of Psychology, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Dr. med. Dipl.-Psych, MBA, *Gerhardt Dammann*, Chief of Psychiatrische Klinik Münsterlingen and the psychiatric services Thurgau (Switzerland); Prof. *Alexander Fediv*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Oleksandr Ivashuk*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Alfred Prits*, Dr. of Psychology, President of World Psychology Union Head of Psychotherapy and Psychoanalysis Institute in Vienna (Austria); Assoc. Prof. *Nadia Laura Serdenciu*, Dr. of Educational Sciences, Ștefan cel Mare University of Suceava (Romania); Prof. *Viktor Tashchuk*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine); Prof. *Dmytro Tyntyuk*, Dr. of Medicine, Chisinau State University of Medicine and Pharmacy N. Testemitsanu (R. Moldova); Prof. *Bohdan Vasylevskiy*, Dr. of Medicine, Chief of Psychosomatik Institute (Warsaw, Poland); Prof. *Vasyl Cheban*, Dr. of Medicine, Bukovinian State Medical University (Ukraine).

Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. Серія «Історичні та філологічні науки» || Current issues of Social studies and History of Medicine. Joint Ukrainian-Romanian scientific journal. Series «Historical and philological sciences»/ Редколегія: А. Мойсей, Ш. Пуріч. Чернівці—Сучава: БДМУ. 2025. № 2 (38). 190 с.

ISSN: 2311-9896; EISSN 2411-6181

The actual problems of world history, history of Ukraine, history of religion, ethnogenesis and traditional culture of peoples, archeology, philosophy, linguistics, literature and history of medicine are investigated in the journal. The journal is the international edition according to the sphere of extension and geography of the authors.

ББК 60я53+5г.я43

The journal is published in paper and electronic version with the resolution of the academic council of Higher State Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University» (Decision № 9. Date: 29.05.2025).

The authors are responsible for the selection, accuracy of given information, citations, proper names, geographical names and other data.

Publishing: 2-4 issues a year. Languages: Ukrainian, English, Romanian.

Address: Ukraine, 58000, Chernivtsi, Heroiv Maidanu str., 3, Department of Social Sciences and Ukrainian Studies.
Tel.:(0372) 520871. **E-mail:** snim@bsmu.edu.ua; society@bsmu.edu.ua

The electronic version of the journal is available on the Web sites: <http://apsnim.bsmu.edu.ua>; <http://doaj.org> (DOAJ); <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> (National V.Vernadskijlibrary web-site); <https://journals.indexcopernicus.com/representative/issue/list> (Copernicus ICI).

ЗМІСТ (SUMMARY)

ІСТОРИЧНІ НАУКИ HISTORICAL SCIENCE

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ HISTORY OF UKRAINE

- Мойсей Антоній.** ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА СВВ. АРХАНГЕЛІВ МИХАЇЛА І ГАВРИЇЛА В РОШІ: ВІД ДЕРЕВ'ЯНОЇ ЦЕРКВИ (1768) ДО МУРОВАНОГО ХРАМУ (1900) С. 6-28
Moysey Antoniý. The Orthodox Church of the Sts. Archangels Michael and Gabriel in Roscha: from a Wooden Church (1768) to a Masonry Building (1900)
- Мойсей Антоній, Геруш Ігор, Аністратенко Антоніна.** СЕЛЯНСЬКЕ ЗАВОРУШЕННЯ В РОШІ 1871 Р.: РЕКОНСТРУКЦІЯ МАЛОВІДОМОГО ПРОТЕСТУ ЗА АРХІВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ С. 29-35
Moysey Antoniý, Gerush Igor, Anistratenko Antonina. The peasant uprising in rosha in 1871: a reconstruction of a little-known protest from archival sources
- Юрій Михайло.** ПРОЛЕТКУЛЬТ, УКРАЇНІЗАЦІЯ ТА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА С. 36-40
Yuriy Mykhailo. Proletkult, Ukrainization and Ukrainian Culture

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ WORLD HISTORY

- Воротняк Іван.** ПОКЛИК МЕЧА Й МАНДРІВ: ІДЕОЛОГІЯ, МАСКУЛІННІСТЬ ТА МОТИВАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ ПОХОДІВ ВІКІНГІВ С. 41-48
Vorotniak Ivan. The call of sword and journey: ideology, masculinity, and the driving forces of viking raids
- Філей Володимир.** ГАБСБУРЗЬКА МОДЕЛЬ ДИНАСТИЧНОГО КОНТРОЛЮ У 15-16 СТ. С. 49-55
Filei Volodymyr. The Habsburg Model of Dynastic Control in the 15th-16th Centuries

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ HISTORY OF MEDICINE

- Волошинович Наталія.** ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ С. 56-60
Voloshynovych Nataliia. Innovative technologies in the classroom with students: implementing the experience of the Polish education system at the Department of Obstetrics and Gynecology.
- Русіна Світлана, Нікоряк Руслана, Ткачук Наталія.** ОПТИМІЗАЦІЯ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ С. 61-63
Rusina Svitlana, Nikoryak Ruslana, Tkachuk Natalia. Optimisation of psycho-correctional work among adolescents with deviant behaviour
- Русіна Світлана, Нікоряк Руслана, Ткачук Наталія.** ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ПСИХІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ С. 64-67
Rusina Svitlana, Nikoryak Ruslana, Tkachuk Natalia. Application of preventive work and medical and social rehabilitation in psychiatric practice

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ PHILOLOGICAL SCIENCE

МОВОЗНАВСТВО LINGUISTICS

- Никифорук Тетяна, Рак Олександр, Бебих Валентина, Зазуля Ірина.** ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ ПОНЯТТЯ «ФАХОВА МОВА» У ЛІНГВІСТИЦІ, ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТЕРМІН», ВИМОГИ ДО ТЕРМІНА ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ С. 68-72
Nykyforuk Tetyana, Rak Oleksandr, Bebykh Valentyna, Zazulia Iryna. Theoretical understanding of the definition of the concept «specialized language» in linguistics, the definition of the concept «term», requirements for the term and peculiarities of the functioning of medical terminology

УКРАЇНСЬКА МОВА UKRAINIAN LANGUAGE

- Максим Оксана'юк, Струк Іванна.** ДО ПИТАННЯ ПРО СИНТАКСИЧНУ СИНОНІМІЮ ДІЄПРИСЛІВНИКОВИХ ТА ПІДРЯДНИХ КОНСТРУКЦІЙ С. 73-78
Maksymiyk Oksana, Struk Ivanna. On the question of syntactic synonymy of adverbial and subordinate constructions

Руснак Наталія, Кібак Діана, Руснак Юлія, Андрієць Валерія. АНТРОПОНІМИ В ІДІОСТИЛІ ІРЕН РОЗДОБУДЬКО (НА МАТЕРІАЛІ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ «ГУДЗИК», «ГУДЗИК 2. ДЕСЯТЬ РОКІВ ПО ТОМУ») С. 79-84
Rusnak Natalia, Kibak Diana, Rusnak Yulia, Andriyets Valeria. Anthroponyms in the idiostyle of Iren Rozdobudko (based on the literary texts «Button», «Button 2. Ten Years Later»)

Теслицька Галина. КОМУНІКАТИВНО-СТИЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕЧЕНЬ З ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ С. 85-89
Teslitska Halyna. Communicative and stylistic potential of sentences with homogeneous parts

Шабат-Савка Світлана. ОДНОСКЛАДНІ НОМІНАТИВНІ РЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКСПРЕСИВІЗАЦІЇ ПИСЬМЕННИЦЬКОГО МОВОСТИЛЮ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА С. 90-95
Shabat-Savka Svitlana. Simple nominative sentences and expressive style in Oleksandr Dovzhenko's work.

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ GERMAN LANGUAGES

Бєбих Валентина, Рак Олександр, Никифорок Тетяна. КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СТРУКТУРИ КОНЦЕПТОСФЕРИ «РЕНАВІЛІТАЦІЇ» В АНГЛОМОВНОМУ МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ: ДЕФІНІЦІЇ, СТРУКТУРА, СИСТЕМНІ ЗВ'ЯЗКИ С. 96-102
Bebykh Valentyna, Rak Oleksandr, Nykyforuk Tetyana. Conceptual modeling of the structure of «rehabilitation» conceptosphere in English medical discourse: definitions, structure, systemic relations.

Стегніцька Любов, Нікіфорчук Жанна, Якимчук Віра. ЕМОТИВНІ ТРИГЕРИ У TED-ПРОМОВАХ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ С. 103-109
Stegnitska Liubov, Nykiforchuk Zhanna, Yakymchuk Vira. Emotional triggers in TED-talks on physical rehabilitation.

РОМАНСЬКІ МОВИ ROMAN LANGUAGES

Синиця Валентина, Мироник Олена. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛАТИНСЬКИХ СПЕЦИФІЧНИХ ФОБІЙ З ГІПЕРОНІМАМИ *ZOORHOVIA* ET *ENTOMORHOVIA* С. 110-113
Synysia Valentyna, Myronyk Olena. Lexical and semantic analysis of Latin specific phobias with hyperonyms *zoophobia* and *entomophobia*.

Синиця Валентина, Бєляєва Олена, Лисанець Юлія, Мироник Олена. ЛІНГВІСТИЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ НАД ЛАТИНСЬКИМИ ТЕРМІНАМИ NOMINA ACTIONIS ГАЛУЗІ РЕАБІЛІТАЦІЇ С. 114-117
Synysia Valentyna, Bielieva Olena, Lysanets Yuliia, Myronyk Olena. A linguistic analysis of latin nomina actionis terms in the field of rehabilitation

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО TRANSLATION STUDIES

Наместюк Світлана, Рак Олександр, Нікіфорчук Жанна, Зазуля Ірина. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ТА МІФ ПРО ДОНБАС. ФІКЦІЙНІ ТА КРИТИЧНІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У ФРАНКОФОННОМУ ПРОСТОРІ С. 118-122
Namestiuk Svitlana, Nykiforchuk Zhanna, Rak Oleksandr, Zazulia Iryna. Contemporary ukrainian literature and the myth of Donbass. Fictional and critical representations in the francophone area

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ METHODOLOGY OF TEACHING IN HIGHER SCHOOL

Даскалюк Оксана, Іваночко Євгенія. КАЗКИ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ШКОЛЯРІВ С. 123-127
Daskalyuk Oksana, Ivanochko Yevheniia. The use of fairy tales as educational resources for developing communication skills in school-aged children

Кульбабська Олена. ФОРМИ Й МЕТОДИ РОБОТИ З ФІЛОЛОГІЧНО ОБДАРОВАНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ С. 128-132
Kulbabska Olena. Forms and Methods of Work with Philologically Gifted Learners.

Навчук Галина, Навчук Ігор, Собко Діана. ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА НОВОГО ПОКОЛІННЯ УКРАЇНЦІВ В АСПЕКТІ СЬОГОДЕННЯ С. 133-138
Navchuk Halyna, Navchuk Ihor, Sobko Diana. Patriotic education of the new generation of ukrainians in the context of the present day

Семенко Віталій. РОЛЬ НІМЕЦЬКИХ КУЛЬТУРНИХ СТАНДАРТИВ У ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ С. 139-144
Semenko Vitalii. The role of German cultural standards in learning of the German language.

Шатілова Наталія. КУЛЬТУРА НАУКОВОГО ТЕКСТУ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ В РІЗНОЖАНРОВИХ РОБОТАХ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ С. 145-149
Shatilova Nataliia. Culture of scientific text: typical errors in different genre works of philology students

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО LITERARY STUDIES

Войтенко Леся. НАСИЛЛЯ ЯК КОМУНІКАТИВНА СТРАТЕГІЯ У СУЧАСНІЙ ДРАМАТУРГІЇ
Voitenko Lesia. Violence as a communicative strategy in contemporary dramaturgy C. 150-155

Сиваченко Галина. ПАРРЕСІЯ ЯК ПАМ'ЯТЬ ЖАНРУ І ТЕКСТУ В ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА
ВИННИЧЕНКА-ЕМІГРАНТА (ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІШЕЛЯ ФУКО)
Syvachenko Galyna. Parression as the memory of genre and text in the work of Volodymyr Vynnychenko-emigrant
(interpretation by michel foucault). C. 156-165

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА UKRAINIAN LITERATURE

Аністратенко Антоніна. СУЧАСНІ РОМАНИ В ЖАНРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ІСТОРІЇ ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ
СУПРОТИВУ УКРАЇНЦІВ РОСІЙСЬКІЙ АГРЕСІЇ (ЧАСТИНА II)
Anistratenko Antonina. Modern novels in the genre of alternative history as an implementation of the resistance of
Ukrainians to russian aggression (the second part) C. 166-173

ПУБЛІЦИСТИКА І ФОЛЬКЛОР PUBLICISTIC STUDIES AND FOLKLORE

Ковалець Лідія. ЗАДЛЯ ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: ФОЛЬКЛОРНО-ЕТНОГРАФІЧНІ
ТЕКСТИ НА СТОРІНКАХ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ 1933-1940 РОКІВ «УКРАЇНСЬКА
ЛАСТІВКА»
Kovalets Lidiia. For the Cultivation of National Identity: Folkloric-Ethnographic Texts in the Pages of the Chernivtsi
Children's Magazine «Ukrainska Lastivka» (1933-1940). C. 174-182

РЕЦЕНЗІЇ REVIEWS

Меленчук Ольга. РЕЦЕНЗІЯ НА КНИЖКУ «ЯРОСЛАВА: СПОГАДИ ПРО ЯРОСЛАВУ МЕЛЬНИЧУК, ЇЇ
ВИБРАНІ СТАТТІ ТА БІБЛІОГРАФІЯ» / УПОРЯД. БОГДАН МЕЛЬНИЧУК, ЛІДІЯ КОВАЛЕЦЬ, ТЕТЯНА
МУРАШЕВИЧ. ЧЕРНІВЦІ: ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «БУКРЕК», 2025. 452 С. 27 С. ІЛ.
Melenchuk Olha. Review of the book «Yaroslava: memoirs of Yaroslava Melnychuk, her selected articles and
bibliography» / editorial. Bohdan Melnychuk, Lydia Kovalets, Tetyana Murashevych. Chernivtsi: Publishing house
«Bukrek», 2025. 452 p. 27 p. Illustrations. C. 183-184

Мойсей Антоній. Рецензія на книгу: Михайло Юрій Війна Росії проти України: парадокси задзеркала. Чернівці,
2025, 400 с.
Moysey Antonyi. Book review: Mykhailo Yuriy. Russia's war against Ukraine: paradoxes of the looking glass. Chernivtsi,
2025, 400 p. C. 185-187

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ (Requirements for the articles) C. 188

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ
ЗІ СТУДЕНТАМИ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ
ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ
АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ**

Наталія ВОЛОШИНОВИЧ

Буковинський державний медичний університет Чернівці (Україна),
voloshynovych@bsmu.edu.ua

**INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE CLASSROOM
WITH STUDENTS: IMPLEMENTATION
OF THE EXPERIENCE OF THE POLISH EDUCATION
SYSTEM AT THE DEPARTMENT OF OBSTETRICS
AND GYNECOLOGY**

Nataliia VOLOSHYNOVYCH

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi (Ukraine),
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4733-0536>,
Researcher ID: ACE-9570-2022

Nataliia Voloshynovych. Innovative technologies in the classroom with students: implementing the experience of the Polish education system at the Department of Obstetrics and Gynecology. Purpose. The Polish education system actively uses interactive learning methods that contribute to better learning of the material and the development of practical skills. The implementation of this experience at the Department of Obstetrics and Gynecology made it possible to improve the quality of student training.

Material and methods. The analysis was carried out on the basis of the integration of Polish educational experience into the curricula of students of the 4-5 courses of the «Medicine» specialty at the Department of Obstetrics and Gynecology. Various IT tools were used, in particular, electronic textbooks, virtual simulators, online platforms for testing and communication, as well as interactive lectures. **Results.** The use of IT in the educational process at the Department of Obstetrics and Gynecology helped to significantly increase the effectiveness of education, allowing students to better learn complex material. Here are some key areas where IT solutions have become particularly useful:

Virtual simulations: Platforms such as Simulab or CAE Healthcare have allowed students to practice surgical and clinical skills in a safe environment. This is especially important for future obstetricians and gynecologists, as they deal with vital moments during childbirth or gynecological operations.

Telemedicine and consultations: students were able to participate in real clinical cases through telemedicine platforms, observing obstetrics and gynecology procedures remotely. This helped them gain clinical experience without the physical presence of a medical facility.

Distance learning and platforms for managing the educational process: Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams and other platforms provide the opportunity to organize access to lectures, seminars and tests in a remote format. Teachers of the department of obstetrics and gynecology were able to record a number of video lectures, create interactive tests using multimedia elements for better learning of the material by students.

Interactive presentations and video materials: Tools such as H5P and Camtasia allow you to create interactive educational materials with video elements, graphics and tests, which increases the involvement of students in the learning process. Learners had the opportunity to review obstetrics and gynecology procedures and then participate in interactive tasks.

Mobile Apps: Modern mobile apps like Medscape or Obstetrics & Gynecology Flashcards have become an effective tool to review theoretical material while preparing students for clinical tasks.

Assessment of knowledge through testing: the use of a testing platform such as Kahoot or Quizlet allowed to quickly and efficiently test the knowledge of obstetrics and gynecology students, and also provided the possibility of adapting the tests to the needs of students of different training levels.

General trends regarding the assessment of students who studied at the department of obstetrics and gynecology, the implementation of IT technologies show a positive perception. About 90% of students noted the increase in motivation to study and the convenience of using online resources and the platform for preparing and passing modular tests. About 87% of students admit that IT technologies helped them better understand the educational material and improve their academic performance.

Conclusions. The implementation of IT technologies in the educational process of the department of obstetrics and gynecology is an important stage in the modernization of education. Thanks to interactive platforms, remote technologies and the possibility of engaging international experts, students receive higher quality and more modern education that meets today's requirements.

The introduction of effective electronic resources, virtual simulators and an online platform contributed to the improvement of learning, the individualization of the approach to each student and the improvement of communication. This experience can be useful for other medical institutions seeking to modernize their training programs.

Thus, the absolute increase of students who successfully passed the exam the first time was 15 people, and the relative increase was 21.4%. In addition, the quality of academic performance improved – the percentage of students who received high grades increased by 20%. These results confirm the effectiveness of the use of IT technologies, which significantly improve the educational process and increase the level of learning of the material by students.

Keywords: IT technologies, educational process, obstetrics, gynecology, Polish education system, virtual simulators, electronic textbooks, online platforms, interactive learning.

Мета роботи – дослідження та аналіз впровадження ІТ у навчальний процес на кафедрі акушерства та гінекології, а також оцінка ефективності інтеграції польського досвіду в освітню систему.

Матеріал і методи. Аналіз проведено на основі інтеграції польського освітнього досвіду в навчальні програми студентів 4-5 курсів спеціальності «Медицина» на базі кафедри акушерства та гінекології. Використано різні ІТ-інструменти, зокрема, електронні підручники, віртуальні симулятори, онлайн-платформи для тестування та комунікації, а також інтерактивні лекції.

Вступ. На сьогоднішній день вже неможливо уявити навчальний процес без використання сучасних інноваційних технологій. Одним із поштовхів до цього стало вимушений перехід до дистанційної форми навчання, пов'язаної з пандемією Covid-19 та ситуацією, пов'язаної з воєнним станом в Україні. Це стало мотивацією до освоєння нових інструментів для обслуговування багатьох дистанційних платформ, зокрема Moodle. Завдяки цьому, спостерігається швидке зростання кількості навчальних конференцій та семінарів, проведених в онлайн-режимі. Надзвичайно великим відкриттям стала можливість запросити на такі відеозустрічі супер-експерта, який проживає у будь-якому куточку світу, заощаджуючи фінансові кошти та час на переліт. Окрім цього, в умовах воєнного часу для багатьох викладачів нашої країни платформи відеозв'язку стали єдиною можливістю проводити заняття зі студентами. Процес утримування контакту з учасниками онлайн завжди вимагає певних зусиль. З появою ІТ перед працівниками освітнього процесу постало багато питань, пов'язаних з імплементацією цієї форми прогресу в їх роботу. Оскільки, потреба в комунікації за спрощеним доступом завжди в пріоритеті, виникла додаткова необхідність створення та використання QR-кодів через спеціальні додатки на персональному телефоні.

Результати та їх обговорення. Кожен студент мотивований до навчання і очікує певних результатів від цього процесу. Однак, можна прослідкувати ряд труднощів, які виникають під час здобуття освіти, пов'язані з умовами сприйняття та презентації навчального матеріалу. Таким чином, за результатами опитування студентів Буковинського державного медичного університету було виявлено лише 1% студентів, які не користуються сучасними інноваційними технологіями з певних причин, 9% здобувачів освіти використовує ІТ з меншою мотивацією та заохоченням та 90% складала більша частина студентів університету, які щоденно застосовують ІТ із високою зацікавленістю та задоволенням від навчального процесу. Вірогідно, у майбутньому ця когорта студентів зможе покращити свій рівень знань, та, відповідно, свої умови життя. Таким чином, прослідковується широкий спектр мотивації серед студентів університету.

У рейтингу найбільш популярних інструментів для навчання студентів і роботи викладачів провідні місця посідають YouTube, Power Point, Google Search,

Microsoft Teams, Zoom, Meet, Google Docs and Drive, LinkedIn, Canva, Wikipedia, Excel, Gmail та інші. Високі позиції платформ Zoom та Meet були зумовлені вимогами пандемії, але в майбутньому мають тенденції до зниження¹. У рамках іншої реальності, залежно від конкретних ситуацій, інші інструменти можуть вийти на вищий рівень використання і стати більш популярними. Сьогодні немає чіткої межі між дистанційним та очним навчанням, оскільки викладання в офлайн режимі тісно поєднується з використанням ІТ, без яких здобуття освіти вже неможливо уявити. Щоденна робота викладачів університету пов'язана із використанням електронного журналу, де вони подають дані щодо успішності студентів, графіку консультації та іншої важливої інформації. Також, в Moodle студентам доступний перелік тем навчальних занять, блок тестових завдань та вся актуальна інформація для підготовки до занять, включаючи навчальні відео-уроки¹.

У стандартній формі навчання інколи слухні зустрічі наживо зі студентами, проте, існує когорта студентів, які весь час ведуть спілкування в телефонних чатах чи займаються власними справами в ноутбуках, що може демотивувати викладача. Відомі ситуації коли викладачу доводиться обмежувати використання гаджетів на заняттях через зниження уваги і концентрації сприйняття інформації студентами. Така протидія не завжди виявляється ефективною. Зворотній підхід до даної справи може бути більш результативним, коли викладач ставить наявність телефону чи іншого носія інформації як обов'язкової умови присутності на заняттях. У такому разі відомі інструменти та QR-коди працюють для покращення навчання. Це є перша конфронтація з реальним світом. Натомість, потрібно чітко усвідомлювати, що прогрес іде вперед, і студенти в майбутньому будуть все ширше використовувати дані технології в навчанні. Головною із засад давнього філософа Дзюдо була: «Переїми силу та емоції свого опонента і оберни це проти нього».

Існує кілька варіантів як перехопити увагу студентів та спрямувати її в правильному руслі для ефективного навчання. Інструмент Poll Ewerywhere, подібний до Meinting Meta, сприяє покращенню уваги та комунікації під час офлайн занять. Цей додаток являється нешкідливим. Після зчитування QR-коду студент одразу буде скерованим до магазину свого телефону, де він зможе інсталиувати додаток Poll Ewerywhere. В онлайн режимі учасник має змогу пройти необхідне тематичне тестування, результати якого можуть змінюватись в реальному часі і бути доступними до перегляду всіх задіяних осіб. Даний процес може відбуватися й в аудиторії. Також додаток Poll Ewerywhere має багато переваг в навчальному процесі, оскільки являється чудовим інструментом для навчальних дискусій, під час яких є можливість спостерігати як змінюється думка та результат голосування.

Учасників ще одного експерименту попросили відповісти, які асоціації у них викликає слово «медицина». У цей час додаток Poll Ewerywhere

¹ Volek J. Hic sunt dracones: Eastern Europe in the study of the Middle Ages, Postmedieval, 15.1 2024, P. 239-256 [in English].

продемонстрував хмару тегів, які з'являлись і накопичувались у відповідності із внесенням відповідних слів. Дана робота полягала в тому, чим більше осіб мають однакову асоціацію, тим слово, яке її виражає є більших розмірів із жирним шрифтом. Такого роду активність була б придатною у використанні під час проведення лекцій чи семінарських занять, відтворюючи будь-яку ідею викладача. У такому випадку, окрім асоціації може бути й інше завдання на потрібну тему. До прикладу, таким чином зручно перевірити вихідний рівень знань учасників навчального процесу. Відомо, що інструмент Poll Everywhere, який широко застосовується в програмі Power Point, має величезний потенціал, наживо демонструючи будь-яку інтернет-сторінку, презентуючи певні речі та заохочуючи до конкретних ідей. Звичайна демонстрація інтернет-сторінки, на перший погляд, не несе великої цінності, проте, це можна робити без перемикання вікон та без доступу іншої вкладки або екрану, демонструючи робочий стіл та наповнення робочих папок викладача. Це надає можливість утримувати динаміку зустрічі чи заняття. Крім цього, додаток Poll Everywhere має й багато інших інтерактивних функцій.

На заняттях із дорослими не доречно одразу демонструвати завдання чи теоретичні визначення, що в свою чергу викличе незрозумілість. Досить ефективно вчитися через досвід, розв'язуючи проблеми. Навчання дорослих має практичне використання отриманих знань в реальному житті і вимагають комфортних умов навчання². На противагу цьому, діти ж спочатку вивчають представлений матеріал на пам'ять і вже пізніше розуміють сенс отриманих знань і можуть задовільнитися не завжди сприятливим середовищем навчального процесу.

На сьогоднішній день, перед багатьма викладачами постають певні виклики в роботі з поколінням Z. У цьому випадку інноваційні технології в навчанні набувають лідерських позицій. Мережа Інтернет для генерації Z – це звичний світ існування, в якому вони з великим успіхом користуються всіма ІТ-продуктами. Для них не існує жодних причин, чому б їх не застосовувати. Таким чином вивчення матеріалів на пам'ять стає недоцільним, адже їх в будь-який час можна знайти в мережі Інтернет. У такому разі, перед викладачем постають нові вимоги³. Бажаючи розпочати дискусію по тій чи іншій темі ми отримаємо дуже скудні питання від студентів, або взагалі їх відсутність. Характерними ознаками нової генерації студентів є незвичність ручного писання, швидкий пошук необхідної інформації в Інтернеті, комунікація в соцмережах, спрощене звертання до викладача без

зазначення вченого ступеню, не вбачаючи в цьому жодних проблем. Це покоління досить динамічне, яке постійно шукає різного роду розв'язки, орієнтоване на досягнення поставлених цілей з обов'язковим використанням ІТ. Для такого студента засвоєння інформації, до прикладу, з Moodle, набагато зручніше.

Основний критерій сучасного університету є студенторієнтованість. Викладач як експерт свого предмету і теми заняття створює оптимальне середовище та методику навчання з використанням новітніх технологій. Тільки в такий спосіб можливе досягнення поставлених цілей в опануванні дисципліни⁴. Існує ряд інтернет-сторінок із можливістю створення потрібних QR-кодів. Загалом, більшість творців QR-кодів використовують англійську мову, часом забуваючи про існування інших мов. Переказ інформації такого типу є точним і корисним. Демонстрація відео також можлива в програмі Power Point, але часом викладач або слухач може бути у місці, де завантаження фільму з YouTube є неможливим через роботу Інтернет мережі, хоча поки викладач знаходиться в аудиторії зв'язок налагоджений. Або ж, у студентів може виникнути потреба повторного перегляду відео певної лекції або її частини. У такому разі, викладач може надати доступ до необхідного матеріалу з телефону студента. Ним може виявитись фільм, документ, конкретна Інтернет-сторінка. Викладач не перевантажує свого підключення і надає безпомилкове посилання до потрібного матеріалу. Кожен студент має змогу і необхідність з цим працювати. Цим ми зобов'язуємо студента використовувати свій гаджет у щоденному навчальному процесі. В такий спосіб від слухача не вимагається сховати мобільний телефон, а навпаки, активно ним користуватись. Використання QR-кодів є дуже доречним у роботі зі студентами з обмеженими фізичними можливостями, яким записування інформації є неможливим. Такому студенту, скануючи електронну пошту викладача, маючи в додатку доступ до неї, буде цілком достатнім записати тільки мейл.

Програма Kahoot – інструмент гри і ревалізації одночасно, який дозволяє провести опитування в тестовому режимі з отриманням рейтингу та нагород. На сьогоднішній день, програма Kahoot малопридатна для викладачів через обмеження кількості учасників до 10 осіб. Для роботи з більшою кількістю студентів варто використовувати програму Poll Everywhere.

Інструмент H5P. Завдяки такому коду, дана програма є найновішою і має широкі можливості. Дана інформативна платформа зможе зацікавити будь-якого студента і надає можливість оглянути та протестувати кожен активність, яку вона містить.

² Caruana E., Costa A., Lobo M., et al., Using Microsoft Teams to deliver a medical education programme during COVID-19, *African Journal of Emergency Medicine*, 2020, N 10(4), P. 153-159, URL https://www.researchgate.net/publication/343148212_Keep_calm_and_carry_on_learning_using_Microsoft_Teams_to_deliver_a_medical_education_programme_during_the_COVID-19_pandemic [in English]

³ Korre D., Sherlock A., «Augmented Reality in Higher Education, a case study in medical education», arXiv [Preprint], 2023 Aug 30, URL https://www.researchgate.net/publication/373552202_Augmented_Reality_in_Higher_Education_a_Case_Study_in_Medical_Education [in English].

⁴ Kazimierska-Zajac M., Marek K., Jakubowska L., Virtual reality in teaching and learning – experiences and opinions of educators, *Przegląd Badań Edukacyjnych* [Internet], 2021, Vol 2021(4), URL https://www.researchgate.net/publication/354439375_Virtual_Reality_in_Teaching_and_Learning_-_Experiences_and_Opinions_of_Educators [in English].

Також студент може скопіювати код найбільш цікавої з них і допасувати до своїх потреб на своїй сторінці на своєму курсі. Є можливість створити кросворд з попереднім оглядом результату, карти діалогу, які знадобляться для філологів, прослухати вимову слова чи фрази на спеціальній картці, після чого є можливість перегорнути її і перевірити свої знання. Також дану функцію зручно використовувати для вивчення медичних термінів та визначень. Можна швидко згенерувати діаграму в стовпчику, секторальну, чи будь-яку іншу. Студент зможе знайти необхідні пункти на зображенні, зокрема УЗД-знімок органів малого таза, де потрібно вказати розміри матки чи її пошкодження. Завдання, щоб студент поставив зв'язки матки та її додатків в порядку їх розташування також є зручним для виконання. Одними із найбільш цінних додатків цього інструменту є інтерактивне відео та інтерактивна презентація відтворення процесу пологів чи виконання оперативного втручання на внутрішніх статевих органах⁵. Під час демонстрації фільму можуть виникати вікна з поясненнями та опитування з обов'язковою відповіддю, після якої можливе продовження фільму.

У випадку неправильної відповіді, студент зможе повторно переглянути необхідний епізод відеоматеріалу. За необхідності викладач може поділити таке відео на розділи відповідно до тематики дисципліни. Такий метод спонукає студента до перегляду та запам'ятовування матеріалу. Інструмент H5P має геніальні можливості, дозволяючи використати потрібне відео з каналу You Tube і у цілком легальний спосіб накласти потрібні активності чи завдань. Так, тривалі лекції стануть цікавими до перегляду та наповненими завданнями викладача. У такий спосіб студент засвоює алгоритм правильних дій, адже після неправильної відповіді відео зупиняється і пропонує уточнюючу версію вірної відповіді. Якщо добре зорганізувати зміст фільму та презентації, то можна перенести увагу студента в потрібне місце відео, наприклад пришвидшити його. Використовуючи інструмент H5P на платформі дистанційного навчання Moodle та створюючи активність з тестуванням, викладач отримує результати. І це являється не тільки інструментом для контролю, але й для навчання. Такого типу активність можна заінсталювати в Moodle, користуючись Інтернет-сторінкою, або цю ж Інтернет-сторінку розмістити в Power Point⁶. В будь-якому разі H5P – це досконалий інструмент. Деякі його додатки є комерційними, але більшість основних – безкоштовні. Після реєстрації на даній платформі користувач отримує широкі можливості інтерактивного навчання.

Ще однею з часто вживаних ІТ для аудиторії покоління Z є Cinemagraph. Різноманітні сервіси з графікою в презентації Power Point. У такий спосіб для фонових слайдів презентації з'являється рухомий предмет, який зацікавлює і формує нестандартне

сприйняття студента. Доведено, такий ефект утримує увагу студента протягом всієї доповіді спікера будь-якої тривалості.

У сучасних умовах перед викладачем існують вимоги нестандартного підходу у подачі навчального матеріалу з обов'язковим врахуванням функціональних здібностей сучасного покоління студентів. Перевагами деяких інструментів є їх багате наповнення меншими платформами. Дана можливість нівелює пошук додаткових платформ, заощаджуючи час на опановування ними.

Впровадження інноваційних технологій у навчальний процес на кафедрі акушерства та гінекології суттєво підвищило якість освіти, полегшивши засвоєння складних тем. Сучасні цифрові інструменти зробили навчання більш інтерактивним, індивідуалізованим і доступним. Ключовими напрямками, де ІТ-рішення стали особливо корисними:

1. Віртуальні симуляції: Завдяки таким платформам, як *Simulab* та *CAE Healthcare*, студенти можуть практикувати критичні клінічні та хірургічні навички в симульованому середовищі. Ці симуляції допомагають майбутнім акушерам і гінекологам відточувати вміння у вирішенні складних клінічних ситуацій, що є надзвичайно важливим під час пологів або оперативних втручань.

2. Телемедицина та віддалені консультації: Використання телемедичних платформ дозволило студентам брати участь у реальних клінічних випадках та спостерігати за акушерськими і гінекологічними процедурами на відстані. Це дало можливість набутти практичного досвіду без фізичної присутності в медичних установах, що особливо важливо під час пандемії або інших обмежень.

3. Дистанційне навчання та управління освітнім процесом: Платформи на кшталт *Moodle*, *Google Classroom* та *Microsoft Teams* дозволяють організувати доступ до лекцій, тестування, семінарів у дистанційному форматі. Викладачі кафедри змогли підготувати відеолекції, інтерактивні тести з використанням мультимедійних елементів, що значно підвищило рівень розуміння та зацікавленість студентів.

4. Інтерактивні презентації та відеоматеріали: Інструменти, як-от *H5P* і *Camtasia*, дають можливість створювати інтерактивні лекційні матеріали з відео, графікою, вбудованими тестами. Це допомогло студентам краще засвоювати матеріал через активну участь у навчальному процесі, переглядаючи процедури та залучаючись до інтерактивних завдань.

5. Мобільні додатки: Сучасні додатки для навчання, такі як *Medscape* або *Obstetrics & Gynaecology Flashcards*, стали корисним ресурсом для самостійного вивчення та повторення теоретичного матеріалу. Це значно спростило підготовку до клінічних завдань та іспитів.

⁵ Betke K., Ulenberg A., Humańska M., Ponczek D., Felsmann M., Medical simulation in the education of nurses in Poland, *Medical Studies/Studia Medyczne*, 2020, 36(1), 31-34, URL https://www.researchgate.net/publication/340799532_Medical_simulation_in_the_education_of_nurses_in_Poland, doi 10.5114/ms.2020.94086 [in English].

⁶ Klosiewicz T., Zalewski R., Faferek J., Zawiejska A., Application of medical simulation in the education of medical students in the area of gynecology and obstetrics, *Ginekologia Polska*, 2020, N 91(4), P. 281-286, doi 10.5603/GP.2020.0046 [in English].

6. Оцінка знань через онлайн тестування:

Використання платформ для тестування, як-от *Kahoot* та *Quizlet*, дозволило організувати швидку перевірку знань, індивідуальний підхід до кожного студента та адаптацію тестових завдань відповідно до рівня підготовки.

Після впровадження ІТ-рішень на кафедрі спостерігалось значне покращення результатів студентів. До впровадження технологій з 100 студентів лише 70 складали підсумковий модульний контроль з першого разу, і лише 68% отримували оцінки «добре» та «відмінно». Після інтеграції ІТ 85 студентів успішно складали контроль з першого разу, а якісна успішність збільшилась до 80%. Відносне зростання кількості студентів, що склали іспит з першого разу, становило 21,4%, а кількість студентів з високими оцінками зросла на 20%. Близько 90% студентів відзначили, що використання ІТ-інструментів підвищило їх мотивацію до навчання, полегшило доступ до матеріалів і підготовку до модульних контролів. Приблизно 87% студентів повідомили, що ІТ допомогли їм краще засвоїти навчальний матеріал і покращити свої академічні результати. Таким чином, інтеграція ІТ на кафедрі акушерства та гінекології стала важливим фактором для підвищення якості навчання, забезпечення гнучкості освітнього процесу та збільшення зацікавленості студентів.

Перспективи подальших досліджень у використанні ІТ на кафедрі акушерства та гінекології мають великий потенціал для вдосконалення навчального процесу та підготовки майбутніх фахівців у цій галузі. Основні напрямки, які можуть стати темами для подальших досліджень, включають:

1. Індивідуалізація навчального процесу:

Використання штучного інтелекту та аналітики для створення адаптивних програм навчання, які автоматично підлаштовуються під індивідуальні потреби та темпи навчання студентів. Подальше вивчення може зосередитися на тому, як такі системи впливають на успішність студентів у галузі акушерства та гінекології.

2. Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR): Дослідження застосування VR та AR у клінічному навчанні та симуляціях реальних клінічних ситуацій, таких як пологи чи оперативні втручання. Вивчення впливу цих технологій на розвиток практичних навичок і підвищення клінічної готовності студентів до реальних ситуацій.

3. Аналіз ефективності гейміфікації навчання:

Використання елементів гри в освітньому процесі, таких як змагання, нагороди та рівні, може стимулювати зацікавленість і підвищити ефективність навчання. Подальші дослідження можуть визначити найкращі

підходи для впровадження гейміфікації на заняттях з акушерства та гінекології.

4. Телемедицина в освітньому процесі:

Подальший розвиток телемедицинських технологій для залучення студентів до реальних клінічних випадків. Особливу увагу варто приділити вивченню ефективності таких методів для розвитку клінічного мислення та діагностичних навичок.

5. Аналіз впливу мобільних додатків на самостійне навчання: Дослідження ефективності різних мобільних додатків, створених для навчання студентів акушерства та гінекології, зокрема їх вплив на самостійне навчання, підготовку до іспитів та вдосконалення знань.

6. Застосування великих даних (Big Data):

Використання великих даних у навчальному процесі дозволяє аналізувати поведінку студентів під час навчання, зокрема відстеження їх прогресу та проблемних моментів. Це може допомогти в адаптації навчальних програм для підвищення результативності.

7. Дистанційна симуляція та хмарні технології:

Подальші дослідження можуть зосередитися на використанні хмарних платформ для дистанційної симуляції медичних процедур, що дозволить студентам практикуватися незалежно від їх фізичного місця перебування.

Загалом, подальше дослідження впливу ІТ-технологій на навчальний процес в акушерстві та гінекології може значно покращити як якість освіти, так і клінічну підготовку студентів.

Волюшинівч Наталія – канд.мед.наук, доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства та гінекології, Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна, авторка 9 наукових і навчально-методичних публікацій, індексованих у наукометричній базі Scopus. Коло наукових інтересів: сучасні можливості терапії гіперпластичних процесів ендометрію та молочних залоз, інноваційні методи навчання у медичній освіті, медична комунікація, клінічне мислення, симуляційне навчання у підготовці лікарів.

Voloshynovych Nataliia – PhD (Med), Associate Professor of the Department of Obstetrics and Gynecology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine, author of 9 scientific and educational-methodological publications indexed in the Scopus scientometric database. Research interests: modern therapeutic approaches to hyperplastic processes of the endometrium and mammary glands, innovative teaching methods in medical education, medical communication, clinical reasoning, and simulation-based training in medical student education.

Received: 2.05.2025

Advance Access Published: June, 2025

© N. Voloshynovych, 2025